



Slovenský zväz astronómov

Roman Švihorík, tajomník

25. september 2019

Slovenský zväz astronómov – Predstavenie

- ❑ Občianske združenie so sídlom vo hvezdárni v Rimavskej Sobote
- ❑ Združuje záujemcov o astronómiu a príbuzné odbory
- ❑ Spolupracuje s hvezdárňami na Slovensku a v Čechách, so Slovenskou astronomickou spoločnosťou pri SAV, SÚH Hurbanovo a s inými organizáciami a observatóriami
- ❑ Organizuje a vykonáva odborné astronomické pozorovania a popularizuje a rozvíja astronómiu na Slovensku
- ❑ Prispieva k zvyšovaniu odbornej úrovne svojich členov
- ❑ Venuje sa aj starostlivosti o talentovanú mládež
- ❑ Prispieva k zachovaniu kultúrnych hodnôt a ochrany životného prostredia, zvlášť sa zameriava na svetelné znečistenie
- ❑ Zaoberá sa aj publikačnou a propagačnou činnosťou

Slovenský zväz astronómov – História

- ❑ Vznik: Rok 1970 - pod názvom Slovenský zväz astronómov amatérov (SZAA)
- ❑ Iniciatíva Ladislava Valacha, riaditeľa Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove
- ❑ Zväz existuje nepretržite už takmer 50 rokov
- ❑ Prvé sídlo Hurbanovo, neskôr Bratislava, od roku 1994 má svoje sídlo vo Hvezdárni v Rimavskej Sobote
- ❑ Podpora Ministerstva kultúry ČSSR - platené funkcie tajomníka a metodikov (hlboká minulosť)
- ❑ V roku 2013 uznesením valného zhromaždenia zväz zmenil svoj názov na Slovenský zväz astronómov
- ❑ Predsedovia: Ladislav Valach, Milan Bélik, Ladislav Košinár, Svetozár Štefeček, Roman Piffl (Pavol Dubovský), Zuzana Fischerová, Tomáš Dobrovodský

Slovenský zväz astronómov – Orgány združenia

- ❑ Najvyšší orgán: Valné zhromaždenie
- ❑ Riadiaci orgán: Rada SZA (Tomáš Dobrovodský)
- ❑ Kontrolný orgán: Kontrolná a revízna komisia
- ❑ Výkonný útvar: Sekretariát SZA (sídlo v Rimavskej Sobote)
- ❑ Základné orgány SZA: Miestne organizácie SZA
- ❑ Miestne organizácie a individuálni členovia podliehajú Rade SZA

Slovenský zväz astronómov – Členstvo

- ❑ Členstvo v SZA je dobrovoľné
- ❑ Členom sa môže stať každý záujemca, ktorý dovърšíl vek minimálne 15 rokov
- ❑ Kolektívni a individuálni členovia
- ❑ Čestní členovia

Geografické rozloženie v rámci Slovenska

□ Miestne organizácie SZA

○ Banská Bystrica	–	18
○ Bratislava	–	7
○ Detva	–	10
○ Humenné	–	18
○ Hurbanovo	–	10
○ Kysucké Nové Mesto	–	16
○ Nitra	–	22
○ Rimavská Sobota	–	28
○ Rožtoky	–	12
○ Snina	–	6
○ Sobotište	–	18
○ Spišská Nová Ves	–	6
○ Žiar nad Hronom	–	11

□ Individuálni členovia – 39

Štatistika

□ Počty členov

- Ženy – 45 (20%)
- Muži – 176 (80%)
- Iné pohlavie – Neevidujeme
- Spolu – 221
- Čestní členovia – 11
- Povolanie astronóm – 21

□ Veková štruktúra a iné

- Rok narodenia – 1933-2003 (pred 1960: 58, stredný vek: 112, po 1990: 51)
- Dĺžka členstva vo zväze – 1970-2019 (do 1989 - 31)
- Najfrekventovanejšie mená – Peter, Pavol, Jaroslav, Martin, Ján, Milan, Martin, Roman, Zuzana, Jana, Daniela

Slovenský zväz astronómov – Financovanie

- ❑ Členské a mimoriadne príspevky členov
- ❑ Podiel 2% zo zaplatenej dane
- ❑ Dary
- ❑ Granty
- ❑ Príspevky z podnikateľskej sféry
- ~~❑ Každoročná podpora činnosti zväzu z MK SR~~

Slovenský zväz astronómov – Výhody členstva

- ❑ Bezplatný vstup do hvezdární na Slovensku na všetky organizované akcie
- ❑ Zľava na ubytovanie v niektorých observatóriách na Slovensku
- ❑ Možnosť bezplatného využívania pozorovacej techniky a knižničného fondu
- ❑ Možnosť využitia prednáškových miestností a zariadení
- ❑ Zľava na nákup astronomického materiálu

Slovenský zväz astronómov – Podpora aktivít

- ❑ Podpora činnosti MO SZA a individuálnych členov formou dotácií ich projektov a aktivít
- ❑ Finančná podpora organizovania odborných astronomických prednášok pre verejnosť v rámci programu Hovorme o astronómii
- ❑ Rada SZA dotácie posudzuje, schvaľuje a prideluje každý rok na základe predložených žiadostí

Popularizačné a vzdelávacie aktivity

- Pravidelné pozorovania nočnej oblohy pre verejnosť
- Pozorovania zriedkavých a výnimočných udalostí vo hviezdárňach a členmi zväzu individuálne – aj pre verejnosť
 - Konjunkcie telies
 - Čiastočné a úplné zatmenia Mesiaca a Slnka
 - Pozorovanie komét
 - Prechody planét popred disk Slnka
 - Mnohé ďalšie
- Organizovanie Dní hviezdární a planetárií
- Fotografická súťaž Svietme si na cestu...nie na hviezdy
- Odborné zabezpečenie súťaží (Čo vieš o hviezdach, Astronomická olympiáda a ďalších)

- Práca s mládežou – žiakmi základných škôl
- Významné akcie zväzu
 - Prechod Venuše popred slnečný disk 8. 6. 2004 (samostatný web, online prenos, prezentácia na záverečnom vyhodnotení v Paríži)
 - XXVIth European Symposium on Occultation Projects, Stará Lesná, 2007

Odborné semináre, podujatia a projekty

- ❑ Konferencia KOLOS
- ❑ Hodina Zeme
- ❑ Fotografické semináre Kolofota a Hlohovecké AstroFoto
- ❑ Astrofilm Piešťany
- ❑ Európske solárne dni
- ❑ Slovenská astronomická obloha
- ❑ Odhalenie pamätnej tabule Mgr. Ladislavovi Košinárovi v Sobotišti
- ❑ Zachráňme noc
- ❑ Globe at Night
- ❑ Iné

Informačné aktivity

- Tlačové správy a rozhovory pre
 - Časopisy
 - Rozhlas
 - Televízia
 - TASR

Vydávateľské aktivity

- Príprava a tlač grafických informačných a edukačných materiálov
 - 100. výročie založenia Medzinárodnej astronomickej únie (IAU)
 - 50. výročie založenia SZA
 - Medzinárodný rok astronómie - 400. „výročie astronómie“ (1609)
 - Parky tmavej oblohy
 - Príručky, návody, spravodaje a pod.
 - Svetelné znečistenie oblohy
 - Mnohé ďalšie

- Významné knižné publikácie (pomoc a podpora)
 - Nebeské perly české a slovenské astrofotografie (2016)
 - Storočia astronómie v Prešove (2018)
 - Bačkorový astronóm (Od brýlových čočiek až po NASA) - práve v tlači

...a niečo úplne bombové

- Enormné úsilie, množstvo práce a rokovaní pri zrode Parkov tmavej oblohy v Slovenskej republike
 - PTO Poloniny
 - Beskydská oblasť tmavé oblohy
 - PTO Veľká Fatra



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



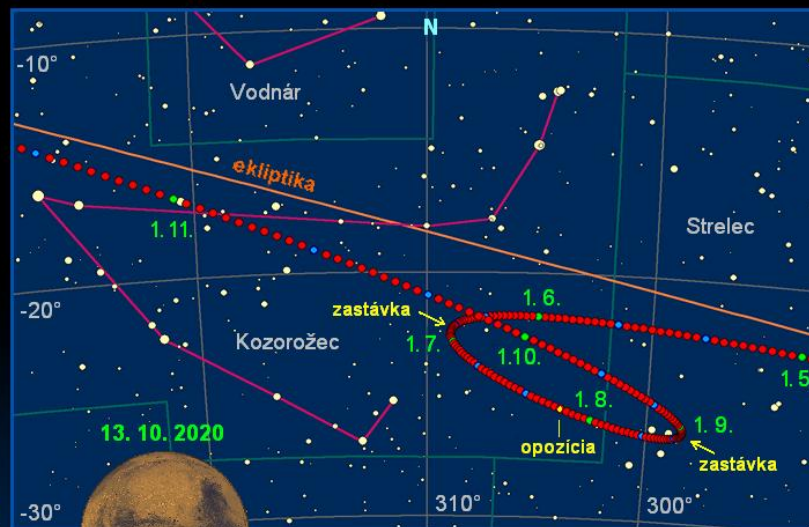
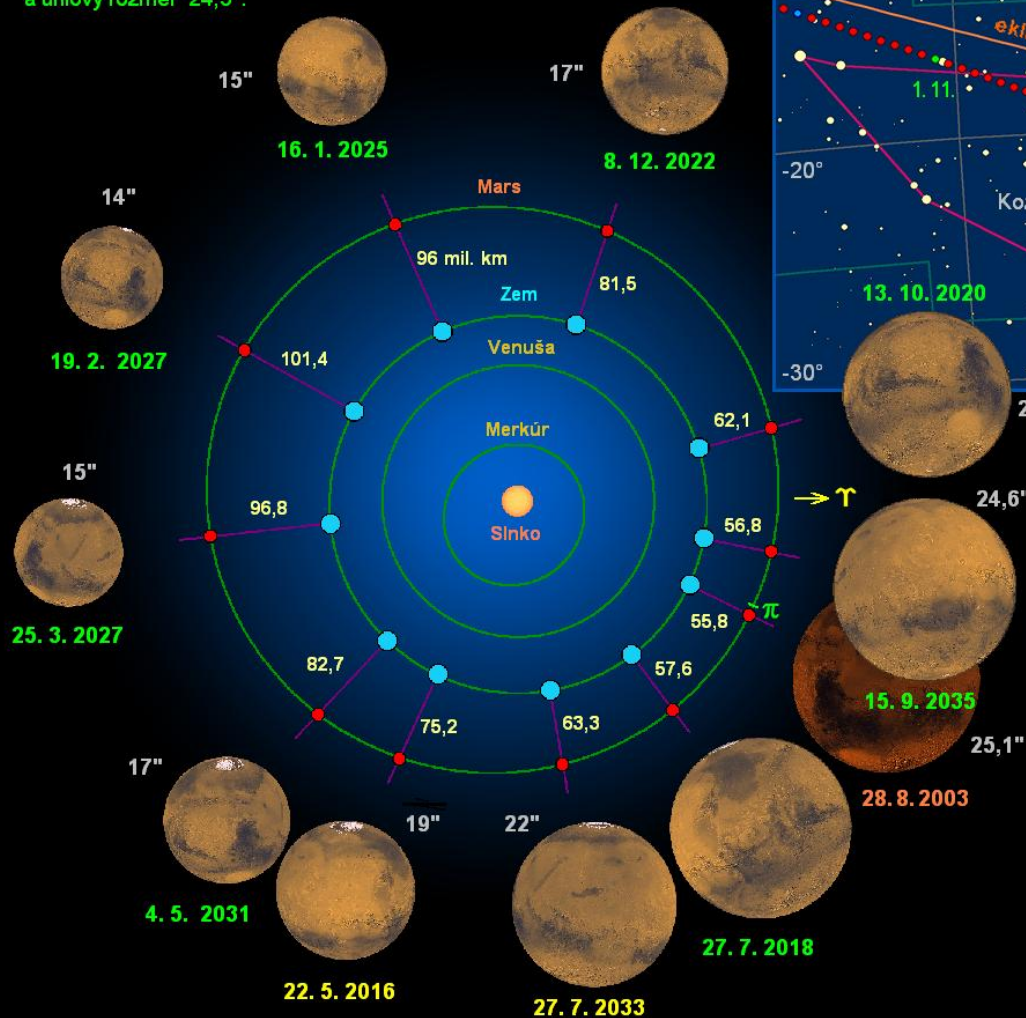
Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií

"Veľká" opozícia Marsu 2018

Opozícia Marsu so Slnkom nastane 27. júla 2018. K najbližšiemu priblíženiu Marsu a Zeme dôjde 31. júla. Mars bude od Zeme vzdialený 57,6 milióna kilometrov. V tomto čase bude mať jasnosť - 2,8 magnitúdy a uhlový rozmer 24,3".



Opozícia planéty so Slnkom je stav, keď sa Zem dostane medzi Slnko a danú planétu. V tomto čase sa planéta nachádza najbližšie k Zemi, dosahuje najvyššiu jasnosť a sú pozorovateľné takmer po celú noc. V dôsledku skladania ich pohybu a pohybu Zeme vytvárajú v období okolo opozície na oblohe slučku.

Mars sa do opozície dostáva po uplynutí 780 dní, čo je asi 2,14 roka. Výstrednosť jeho eliptickej dráhy spôsobuje, že sa v jednotlivých opozíciách jeho vzdialenosť od Zeme významne mení. Pomer obežných dôb Marsu a Zeme určuje, že vždy, po období približne 15 rokov opozícia nastáva v čase, keď je Mars blízko perihélia. V takomto prípade sa dostáva najbližšie k Slnku aj k Zemi. Tento stav nazývame "Veľká opozícia Marsu" a takouto je aj opozícia 2018.

posledná "veľká" opozícia	27. 8. 2003
posledná opozícia	22. 5. 2016
zastávka	1. 7. 2018
opozícia 2018	27. júla
zastávka	1. 9. 2018
budúca opozícia	13. 10. 2020
budúca "veľká" opozícia	18. 9. 2035

Peter Zimnikoval

Hvezdáreň v Banskej Bystrici, 2018

Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



Slovenský zväz astronómov – Niekoľko fotografií



www.szaa.org

info@szaa.org

